

**Forenklet melding om foretakssammenslutning
jf. konkurranseloven § 18 første ledd og forskrift om melding av
foretakssammenslutninger § 3 tredje ledd bokstav b**

Cramo AS

BAS Maskinutleie AS

Konfidensielle opplysninger er markert med **grønn bakgrunn**

Konfidensielt
Inneholder forretningshemmeligheter

1. INVOLVERTE FORETAK

1.1 Cramo AS

Navn: Cramo AS
Org. nr.: 948 334 534
Adresse: Postboks 34 Alnabru, 0614 Oslo

Representert av:

Navn: CMS Kluge Advokatfirma AS
Kontaktperson: Henrik Nordling / Alida Masvie Hovland
Adresse: Postboks 1548 Vika, 0117 Oslo
Telefon: +47 966 25 414 / +47 902 91 952
E-post: henrik.nordling@cms-kluge.com / alida.masvie.hovland@cms-kluge.com

1.2 BAS Maskinutleie AS

Navn: BAS Maskinutleie AS
Org. nr.: 991 938 249
Adresse: Postboks 61, 2021 Skedsmokorset

Representert av:

Navn: AGP Advokater AS
Kontaktperson: Nils Olav Aarseth
Adresse: Tjuvholmen allé 3, 0252 Oslo
Telefon: +47 901 94 588
E-post: Nils@agpadvokater.no

2. BESKRIVELSE AV FORETAKSSAMMENSLUTNINGENS ART

- (1) Foretakssammenslutningen består av at Cramo AS (**Cramo**) erverver enekontroll over BAS Maskinutleie AS (**BAS**).
- (2) BAS eies i dag av AS Backe med 92,5 % av aksjene og Redep Maskinutleie AS med 7,5 % av aksjene.
- (3) Cramo inngikk 21. april 2023 en aksjekjøpsavtale med AS Backe og Redep Maskinutleie AS, hvor Cramo vil erverve 100 % av aksjene i BAS (**Transaksjonen**). Transaksjonen vil med dette utgjøre en foretakssammenslutning i konkurranserettslig forstand.
- (4) I lys av partenes samlede omsetning i Norge (jf. punkt 5), utløser Transaksjonen meldeplikt til Konkurransetilsynet, jf. konkurranseloven § 18.

3. VILKÅRENE FOR FORENKLET MELDING ER OPPFYLT

- (5) Både Cramo og BAS opererer på markedet for utleie av bygge- og anleggsmaskiner i Norge. Foretakssammenslutningen fører dermed til en horisontal overlapp. I tråd med markedsbeskrivelsen og konkurranseanalysen i punkt 7, vil Transaksjonen likevel ikke medføre at partene får en markedsandel på mer enn 20 %.
- (6) På det nasjonale markedet for utleie av bygge- og anleggsmaskiner vil partenes samlede markedsandel være [REDACTED]. Selv på det snevrest tenkbare markedet, herunder regionbaserte marked per produktkategori, overstiger ikke partenes samlede markedsandel 20 %.
- (7) Vilklårene for å inngi forenklet melding er dermed oppfylt, jf. meldepliktforskriften § 3 første ledd nr. 3 bokstav b.

4. BESKRIVELSE AV DE INVOLVERTE FORETAKENE OG FORETAK I SAMME KONSERN

4.1 Cramo

- (8) Cramo AS er et 100 % datterselskap av Cramo Oy, som er lokalisert i Vantaa, Finland. Cramo Oy eies 100 % av Boels Topholding B.V. som er lokalisert i Nederland. Boels Topholding B.V. kontrolleres av Pierre Boels.
- (9) Cramo leier ut maskiner og utstyr til store og små prosjekter innen bygg og anlegg, industri og offentlig sektor i hele Norge. Cramo leier ut alt fra lifter og brakker til små og store bygge- og anleggsmaskiner. Cramo tilrettelegger for alle faser i kundens prosjekter og hjelper til med transport, service og planlegging.
- (10) Cramo har 22 lokasjoner i Norge, fra Tromsø i nord til Porsgrunn i sør.
- (11) Mer informasjon om Cramo er tilgjengelig på deres nettside på følgende [link](#).
- (12) Cramo Oy har et ytterligere datterselskap med virksomhet i Norge: Tool-Matic Norge AS (org. nr. 984 494 734). Tool-Matic leier ut håndverksutstyr til personlig bruk, herunder eksempelvis snekkerverktøy, maleverktøy og verktøy til hagearbeid.

4.2 BAS

- (13) BAS Maskinutleie AS er eid av AS Backe og Redep Maskinutleie AS.
- (14) BAS tilbyr utleie av maskiner og utstyr til prosjekter innen bygg og anlegg, herunder utleie av brakker, byggheiser, containere og stillas. BAS tilbyr et bredt spekter av maskiner og utstyr fra kjente leverandører. Utvalget av maskiner og utstyr passer til større og mindre byggeprosjekter.
- (15) BAS har 8 avdelinger i Norge fra Trondheim i nord til Kristiansand i sør.
- (16) Mer informasjon om BAS er tilgjengelig på deres nettside på følgende [link](#).

5. OMSETNINGSTALL

- (17) Partenes konsoliderte omsetningstall i Norge for 2022 er følgende:

Selskap	Omsetningstall
Cramo AS	
BAS Maskinutleie AS	320 924 000

6. FORETAKSSAMMENSLUTNINGEN VIL IKKE FØRE TIL NOEN NEGATIVE VIRKNINGER PÅ KONKURRANSEN

6.1 Beskrivelse av det relevante markedet

- (18) Begge parter er aktive i markedet for utleie av bygge- og anleggsmaskiner, og opererer som utleiare av ulike typer maskiner.
- (19) EU-kommisjonen har i tidligere saker latt det stå åpent hvorvidt markedet for utleie av bygge- og anleggsmaskiner skal segmenteres ytterligere.² Det samme har de danske konkurransemyndighetene.³
- (20) De franske konkurransemyndighetene har imidlertid segmentert produktmarkedet nærmere, primært etter funksjonsområde.⁴ Melder mener at en avgrensning basert på produktgrupper er den snevrest tenkbare markedsavgrensningen, men at det ikke er grunn til å konkludere på den endelige avgrensningen ettersom foretakssammenslutningen ikke fører til noen negative virkninger selv på det snevrest tenkbare markedet.

6.2 Geografisk marked

- (21) EU-kommisjonen har i sin praksis latt det geografiske markedet for utleie av bygge- og anleggsmaskiner stå åpent.⁵ De danske konkurransemyndighetene har i sin praksis uttalt at det geografiske markedet for utleie av bygge- og anleggsmaskiner som et minimum er nasjonalt, og kanskje også større enn dette.⁶ De franske konkurransemyndighetene har imidlertid holdt det åpent om enkelte av produktmarkedene er mindre enn nasjonale.⁷
- (22) Den eksakte avgrensningen av det geografiske markedet er ikke avgjørende for konkurranseanalysen ettersom partene, selv på det snevrest tenkbare geografiske markedet, ikke vil oppnå en markedsandel som gir grunn til bekymring for negative virkninger på konkurransen.

¹ Cramo AS' årsregnskap for 2022 er ikke styregodkjent enda.

² Se Kommisjonens avgjørelser av 24. mars 1998 i sak IV/M.1134 – *Tarmac/Bovis*, avsnitt 5, og av 14. januar 2011 i sak COMP/M.6020 – *ACS/Hochtief*, avsnitt 8-9.

³ Se sak MTF-18/19834 (G.S.V. Materieludlejning A/S / Ramirent A/S) fra Konkurrence- og forbrugerstyrelsen under punkt 3.1.1.

⁴ Se sak 15-DCC-132 fra Autorité de la concurrence (Loxam SAS / Hertz Equipment France) avsnitt 8.

⁵ Se Kommisjonens avgjørelser av 24. mars 1998 i sak IV/M.1134 – *Tarmac/Bovis*, avsnitt 8.

⁶ Se sak MTF-18/19834 (G.S.V. Materieludlejning A/S / Ramirent A/S) fra Konkurrence- og forbrugerstyrelsen under punkt 3.1.2.

⁷ Se sak 15-DCC-132 fra Autorité de la concurrence (Loxam SAS / Hertz Equipment France) avsnitt 13.

7. KONKURRANSEANALYSE

7.1 Begrenset overlapp på det nasjonale markedet for utleie av bygge- og anleggsmaskiner

- (23) Basert på tall fra 2021, anslås det norske markedet for utleie av bygge- og anleggsmaskiner å ha en total omsetning på NOK 12,3 MRD.⁸ Markedet er fragmentert og er delt mellom 340 ulike aktører.
- (24) De 10 største aktørene representerer 53 % av markedet med en samlet omsetning på 6,5 MRD. Følgende aktører regnes som de 10 største:

Nr.:	Aktør:	Omsetning i 2021:
1	Ramirent AS	1,1 MRD
2	Utleiecompagniet AS	0,9 MRD
3	Algeco Norway AS	0,9 MRD
4	Rental Group AS	0,8 MRD
5	Renta AS	0,7 MRD
6	Cramo AS	0,7 MRD
7	Hallgruppen AS	0,4 MRD
8	Naboen AS	0,4 MRD
9	BAS Maskinutleie AS	0,3 MRD
10	Ramudden AS	0,3 MRD

- (25) Markedet omfatter hovedsakelig prosjektutleie og enkeltutleie. Ved prosjektutleie bestilles en rekke ulike produkter/løsninger til prosjektet samlet, mens for enkeltutleie bestilles det oftest 1-2 ulike produkter. [REDACTED]
- (26) På det overordnede markedet for utleie av bygge- og anleggsmaskiner vil partene ha en samlet markedsandel på [REDACTED] og Transaksjonen er ikke egnet til å ha noen vesentlig betydning på markedet.

7.2 Ingen markedsandeler over 20 % selv på snevrest tenkbare marked

7.2.1 Innledning

⁸ Tallene er basert på omsetningstall fra Proff forvalt sortert etter NACE-koder.

- (27) Hvordan markedet skal segmenteres i ulike typer eller grupper av produkter er ikke helt klart, men Melder har lagt til grunn at det er naturlig å gruppere produkter som pleier å etterspørres sammen.
- (28) I den etterfølgende konkurranseanalysen har Melder inndelt markedet for utleie i følgende produktkategorier på regional basis: brakker, løftemaskiner, anleggsmaskiner og småverktøy. Melder mener at dette samsvarer med tilnærmingen som er brukt av konkurransemyndighetene i andre europeiske land (jf. punkt 6).

7.2.2 Markedet for utleie av brakker

- (29) Med brakker menes alle typer enkle bygninger som benyttes til midlertidige funksjoner på en byggeplass.
- (30) På det nasjonale markedet for utleie av brakker, har Cramo i dag en markedsandel på [REDACTED] mens BAS har en markedsandel på [REDACTED]. Transaksjonen vil dermed medføre at Cramo, i det nasjonale markedet for utleie av brakker, oppnår en markedsandel på [REDACTED]. Foretakssammenslutningen er dermed ikke egnet til å påvirke konkurransen i dette markedet i noen grad.
- (31) Som synliggjort i det følgende, vil heller ikke en snevrere tilnærming til det geografiske markedet endre dette. Partene vil ikke i noen av disse regionale markedene oppnå en markedsandel som overstiger [REDACTED]. I alle områder finnes det flere alternative tilbydere.
- (32) Partene vil ha følgende samlede markedsandel i de regionale markedene for utleie av brakker:

Region	Markedsandel Cramo	Markedsandel BAS	Samlet markedsandel
Vestlandet ⁹	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Sørlandet ¹⁰	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Østlandet ¹¹	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Innlandet	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Oslo og omegn	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Nord-Norge ¹²	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

7.2.3 Markedet for utleie av løftemaskiner

- (33) Med løftemaskiner menes alle typer lifter, heiser, teleskoptrucker og lignende produkter som brukes for å utføre ulike arbeidsoppgaver i høyden.

9 Møre og Romsdal, Vestland og Rogaland.

10 Agder, Vestfold og Telemark.

11 Viken.

12 Finnmark og Troms, Nordland og Trøndelag.

- (34) På det nasjonale markedet for utleie av løftemaskiner, har Cramo en markedsandel på [REDACTED] mens BAS har en markedsandel på [REDACTED]. Transaksjonen vil dermed føre til at Cramo oppnår en markedsandel på [REDACTED] i det nasjonale markedet for utleie av løftemaskiner. Foretakssammenslutningen er dermed ikke egnet til å påvirke konkurransen i dette markedet i noen grad.
- (35) Som synliggjort i det følgende, vil heller ikke en snevrere tilnærming til det geografiske markedet endre dette i denne produktkategorien. Partene vil ikke i noen av disse regionale markedene oppnå en markedsandel som overstiger [REDACTED], og det finnes også i dette markedet flere alternative tilbydere.
- (36) Partene vil ha følgende samlede markedsandel i de regionale markedene for utleie av løftemaskiner:

Region	Markedsandel Cramo	Markedsandel BAS	Samlet markedsandel
Vestlandet	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Sørlandet	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Østlandet	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Innlandet	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Oslo og omegn	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Nord-Norge	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

7.2.4 Markedet for utleie av anleggsmaskiner

(37) Med anleggsmaskiner menes laste- og gravemaskiner, generatorer og valser.

(38)

[REDACTED] Transaksjonen vil dermed ikke påvirke markedet for utleie av anleggsmaskiner.

7.2.5 Markedet for utleie av småverktøy

(39) Med småverktøy menes andre typer byggmaskiner som ikke inngår i de ovennevnte produktkategoriene. Eksempler på dette er sikringsutstyr, verktøy, klimaprodukter, byggestrøm og stillas.

(40) På det nasjonale markedet for utleie av småverktøy, har Cramo en markedsandel på [REDACTED] mens BAS har en markedsandel på [REDACTED]. Transaksjonen vil dermed medføre at Cramo oppnår en markedsandel i dette markedet på [REDACTED]. Foretakssammenslutningen er dermed ikke egnet til å påvirke konkurransen i dette markedet i noen grad.

- (41) Som synliggjort i det følgende, vil ikke en snevrere tilnærming til det geografiske markedet endre dette i denne produktkategorien. Partene vil ikke oppnå en markedsandel som overstiger [REDACTED] i noen av disse regionale markedene, hvor det også er mange konkurrenter til stede.
- (42) Partene har følgende markedsandeler i de regionale markedene:

Region	Markedsandel Cramo	Markedsandel BAS	Samlet markedsandel
Vestlandet	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Sørlandet	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Østlandet	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Innlandet	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Oslo og omegn	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
Nord-Norge	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

8. KONKURRENTER, KUNDER OG LEVERANDØRER

- (43) En oversikt over partenes 5 største konkurrenter, kunder og leverandører i de regionale markedene for det generelle markedet for utleie av bygge- og anleggsmaskiner, finnes vedlagt i **Vedlegg 1**.

Vedlegg 1: Oversikt over partenes største konkurrenter, kunder og leverandører

9. DE INVOLVERTE FORETAKENES SISTE ÅRSBERETNINGER OG ÅRSREGNSKAP

- (44) Årsregnskap for Cramo AS og BAS Maskinutleie AS fra siste regnskapsår er vedlagt denne meldingen.

Vedlegg 2: Foreløpig årsregnskap for 2022 for Cramo AS

Vedlegg 3: Årsregnskap for 2022 for BAS Maskinutleie AS

10. KONFIDENSIALITET

- (45) Forretningshemmeligheter er markert med **grønn bakgrunn** i denne meldingen, som dermed utgjør offentlig versjon når disse opplysningene er fjernet. Begrunnelse for unntak av forretningshemmeligheter er angitt i **Vedlegg 4**.

Vedlegg 4: Begrunnelse for unntak av forretningshemmeligheter

* * *

Med vennlig hilsen

Alida Masvie Hovland
Advokatfullmektig
CMS Kluge Advokatfirma AS